

Stortingsvalget 2021 – idrettens fanesaker

1. **Bevar og styrk den norske spillmodellen**

Norge har en enerettsmodell for pengespill av sosialpolitiske årsaker. Som Norges største barne- og ungdomsorganisasjon ber Norges idrettsforbund om at ansvarlighet må settes først i prioriteringene. Etter NIFs mening er enerettsmodellen den eneste strukturen som kan forene hensynet til ansvarlighet og forebygging av spillavhengighet med forutsigbare inntekter til norsk idrett og norsk frivillighet – nettopp fordi spill kontrolleres direkte fra Kulturdepartementet.

Enerettsmodellen har sikret ansvarlighet og penger til samfunnsnyttige formål i mer enn 70 år. I 2018 genererte Norsk Tipping mer enn 5,5 milliarder kroner gjennom ansvarlig regulerte spill. En samlet norsk idrett støtter enerettsmodellen og den overordnede finansieringen av norsk idrett. Norsk Tipping arbeider svært godt med forebygging av spillavhengighet, og modellen skaper mer penger til norsk idrett og frivillighet enn noen annen modell. Vi ønsker å bevare og styrke enerettsmodellen, og går imot at det åpnes for nye lotterier og pengespill i konkurranse med dagens spill. NIF er motstandere av en lisensordning for utenlandske, uregulerte, spillselskap. Vi mener en slik ordning vil skape flere spilleavhengige, og gi mindre penger til breddeidretten og idrettsanlegg. NIF mener det er riktig at overskuddet fra spill kommer gode formål til gode i Norge, fremfor å berike utenlandske spillselskaper.

Norges idrettsforbund er svært fornøyd med lovforslaget som er fremmet hvor Medietilsynet får i oppgave å stanse distribusjon av ulovlig pengespillreklame, og håper på stor tilslutning til lovforslaget når det kommer til behandling i Stortinget.

Norges idrettsforbund vil ha gjennomslag for:

- *Bevare og styrke den norske spillmodellen, og gå imot at det åpnes for nye lotterier og pengespill i konkurranse med dagens spill.*

2. **Rettingstestet, full momskompensasjon**

Frivillige gir av sin tid til samfunnet, og formålet med ordningen med momskompensasjon er å fremme frivillig aktivitet. Idretten mener det er feil at frivillige organisasjoner skal betale moms på varer og tjenester - når kommuner og næringslivet slipper. Å rettighetsfeste full momskompensasjon er det viktigste kravet til en samlet frivillighet for å gjøre det enklere å være frivillig.

Norges idrettsforbund mener at merverdiavgiften ikke skal være en kostnad for idretten, og at søknadsordningen må være enkel, ubyråkratisk og forutsigbar i tråd med regjeringens mål om forenkling og avbyråkratisering. Idrettstinget på Lillehammer vedtok i mai 2019 følgende resolusjon:

Norsk idrett vil jobbe for en rettighetsfeste, full kompensasjon av vare- og tjenestemoms og moms på idrettslagenes investeringer i egne anlegg.

Tabellen nedenfor viser blant annet utvikling i søknadssum, tilgjengelig ramme og avkortning for momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner.

Spknadsår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tal søkerar	907	1 079	1 189	1 351	1 448	1 558	1 730
Tal organisasjonar	16 188	17 863	18 900	20 626	22 653	23 486	24 055
Tildelt/ramme (NOK1000)	619 583	940 966	1 191 554	1 222 201	1 290 951	1 319 002	1 422 459
Søknadssum (NOK1000)	1 306 265	1 422 920	1 484 043	1 597 299	1 720 704	1 864 335	1 977 442
Godkjend søknadssum (NOK1000)	1 267 446	1 346 466	1 435 692	1 561 339	1 691 005	1 811 591	1 908 111
Avkorting i %	51,1	30,1	17,0	21,7	23,7	27,2	25,5
Tal avslag / avviste søknader	111	160	149	174	161	162	176

Momskompensasjonsordningen for varer og tjenester er en viktig ordning for frivilligheten, men som tabellen viser er ordningen underfinansiert. I 2018 manglet det nær 500 millioner kroner på at ordningen var fullfinansiert. Idrettens andel av dette utgjorde rundt 175 millioner kroner. Idrettslagene bidro i 2019 med 130 millioner kroner til staten, som følge av underfinansiering av momskompensasjonsordningen.

Idretten mener at, så lenge ordningen ikke er rettighetsfestet, må rammen økes slik at frivilligheten får bedre forutsigbarhet og oppnår full kompensasjon. Ordningen med momskompensasjon må være enkel, ubyråkratisk og forutsigbar.

Norges idrettsforbund vil ha gjennomslag for:

- *Rettighetsfestet, full kompensasjon av vare- og tjenestemoms og moms på idrettslagenes investeringer i egne anlegg.*

3. Økonomi som barriere

Visjonen til Norges idrettsforbund er *idrettsglede for alle*. Ungdatas 2017-rapport viser at 93 prosent av barn og unge på et tidspunkt har deltatt i idrett. Rapporten sier også at barn og unge i familier med lav sosioøkonomisk status deltar halvparten så mye i idrett, som de i familier med høy sosioøkonomisk status.

For å nå idrettens visjon om *idrettsglede for alle*, må norsk idrett prioritere arbeidet for å redusere økonomi som barriere for idrettsdeltagelse blant barn og ungdom.

I dette arbeidet har Norges idrettsforbund et todelt mål:

1. Selv begrense kostnadsnivået for idrettsdeltagelse slik at barne- og ungdomsidretten er generelt tilgjengelig.
2. Gjennom samarbeid med det offentlige sikre egne ordninger for å dekke kostnader til idrettsdeltagelse for barn og unge i familier som ikke har råd til å delta.

Barn og unges lyst å delta i idrett er uavhengig av foreldrenes økonomi. Skal *idrettsglede for alle* bli en realitet, må både idretten og stat/kommune ta ansvar – og samarbeide – for at barn i familier med dårlig økonomi får like muligheter som andre barn til å være med i idrett og andre fritidsaktiviteter.

Alle idrettslag har ansvar for å begrense kostnadene i barne- og ungdomsidretten, og ansvar for å finne løsninger for de som ikke har råd til å delta. I enkelte områder er andelen barn og unge fra familier som ikke klarer å dekke kostnadene selv, større enn det idrettslaget evner å dekke gjennom intern omfordeling. Idretten mener at kommunene bør ha ordninger som sikrer at idrettslag enkelt kan be om tilskudd for å dekke kostnader til barn og unge som ellers ville ha sluttet.

Alle kommuner bør ha en kontaktperson som kan kontaktes når man mistenker at barn og unge ikke deltar i fritidsaktivitet på grunn av økonomi. På den måten blir begge parter bedre i stand til å sikre at alle kan delta i fritidsaktivitet. Ubyråkratisk og stigmafritt.

Myndighetene har, gjennom Fritidserklæringen, forpliktet seg til at alle barn kan delta i idrett og andre fritidsaktiviteter. I familier som mottar sosialstøtte, skal «alminnelige fritidsaktiviteter» dekkes for barn. Gjennom dialog mellom kommunen, NAV og idrettslaget er det lettere å ivareta dette.

Norges idrettsforbund deler målet om å etablere et fritidskort for alle mellom 6 og 18 år. Idrettsforbundet ønsker å delta aktivt i utformingen av fritidskortordningen for å sikre at den best mulig bidrar til realisering av Fritidserklæringen.

Norges idrettsforbund jobber med en «digital lommebok» for norsk idrett. Denne vil sikre at vi kan håndtere penger fra Fritidskortet, NAV, kommune og andre som ønsker å bidra med midler til finansiering av deltakelse. Den digitale lommeboken vil sikre at penger kan benyttes til dedikerte formål og hos godkjente organisasjoner, samt at betaling kan skje uten å eksponere hvem som har finansiert. Løsningen utvikles i samarbeid med Buypass og Asker kommune. Den vil bli landsomfattende og vil kunne benyttes av hele frivilligheten.

Norges idrettsforbund mener at Fritidskortet:

- Skal tilrettelegges for en «plussordning» hvor det offentlige og private kan bidra med finansiering, også på tvers av kommunene. Som eksempel fra pilotkommunen Arendal, settes det av ekstra midler for å sikre at barn i familier med dårlig råd får lik mulighet som andre til å delta i idrett og annen fritidsaktivitet.
- Skal ha en landsomfattende teknisk løsning som gjør det lett tilgjengelig for brukerne, med minst mulig stigma. Løsningen må enkelt kunne integreres med frivillighetens digitale løsninger og være lett å bruke for de frivillige organisasjonene som står for fritidsaktiviteten.
- Skal ha tekniske løsninger som sikrer frivillighetens kontroll over egne medlemsdata, og muligheter til å velge og utvikle egne digitale løsninger.
- Skal være forbeholdt deltakelse i varige aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner, og ikke bidra til å finansiere kommersielle aktører.

Norges idrettsforbund vil understreke at spillemidler ikke skal finansiere Fritidskortet. En statlig universell støtteordning til dekning av familiers kostnad til barns fritidsaktivitet ligger utenfor spillemidlenes formål.

Norges idrettsforbund vil ha gjennomslag for:

- *Innføre et fritidskort som gir alle mulighet til å delta. Ordningen bør tilrettelegges for en «plussordning» der det settes av ekstra midler for å sikre at barn i familier med dårlig råd, får lik mulighet som andre til å delta i idrett og annen fritidsaktivitet.*
- *Fritidskortet skal ikke finansieres av spillemidlene.*

4. **Styrk anleggsfinansieringen**

Mangel på idrettsanlegg er den største begrensningen for at idrettslagene skal kunne tilby mer aktivitet – til flere. Anleggsmangelen gjør seg gjeldende i store deler av landet. Å sikre god tilgang til idrettsanlegg er en viktig politisk oppgave i årene som kommer. Dagens finansieringsordning er god, da det statlige bidraget gir insitamenter til anleggseier, som er både kommuner og idrettslag. Dessverre er ordningen underfinansiert. Dette medfører at idrettslag og kommuner må vente i flere år på å få utbetalt spillemidler til godkjente anlegg, noe som medfører økte kostnader for idrettslagene. De senere årene har ordningen vært underfinansiert med rundt 400 millioner kroner per år.

Utviklingen i søknadssum, disponible midler og etterslep er vist i tabellen nedenfor:

	2015	2016	2017	2018	2019
Søknadssum (mill. kroner)	3877	4 117	4 469	4 921	5 817
Disponible midler (mill. kroner)	1059	1 197	1 321	1 430	1 512
Akkumulert etterslep (mill. kroner)	2818	2 920	3 148	3 491	4 305
Årlig underfinansiering (mill. kroner)	374	102	228	343	823

Vi ber derfor om at selve ordningen tilføres midler over statsbudsjettet. På den måten opprettholdes en god ordning, og Stortinget kan vurdere i hvilken grad den bør styrkes fra år til år.

Norges idrettsforbund vil ha gjennomslag for:

- *Bidra til at det bygges flere idrettsanlegg over hele landet gjennom at dagens ordning med en deling av kostnader til bygging av idrettsanlegg, mellom idretten selv, kommunen og spillemidlene, styrkes gjennom tilførsel av statlige midler for å forsterke insitamentet for å bygge anlegg og for å redusere etterslepet som finnes.*
- *Arbeide for at spillemidler og momskompensasjon for idrettsanlegg utbetales så snart anlegget har fått brukstillatelse og revisorgodkjent anleggsregnskap foreligger.*

5. **Sammen om norsk toppidrett**

Det er et uttalt mål at Norges idrettsforbund skal sikre en bredde innenfor toppidretten. Vi ser at tilrettelegging for unge talenter og støtte til våre aller beste ofte hviler på idrettslag og foreldre, fordi stipend- og støtteordningene ikke strekker til. Den økonomiske belastningen dette utgjør for idrettslag og medlemmer skaper utfordringer for idrettslagene som må tilrettelegge og finansiere toppidrettssatsingen der den kommersielle interessen for idrettene ikke er tilstrekkelig. Samtidig skal idrettslagene fortrinnsvis legge til rette for lavere kostnader og reduserte barrierer for breddeidretten. Det er utfordrende for kommuner og idrettsråd å ta hensyn til både topp og bredde i sine lokale prioriteringer. Norges idrettsforbund ønsker seg rausere modeller for utøverfinansiering, og en bedre tilrettelegging for at idrettsutøvere kan kombinere idrett med utdanning.

Norges idrettsforbund er fornøyde med statens bidrag til forprosjektet for arbeidet med nytt nasjonalt toppidrettssenter, og ser frem til et videre samarbeid for å realisere planene.

Norges idrettsforbund vil ha gjennomslag for:

- *Bidra til å sikre grunnlaget for en etisk og faglig kvalifisert toppidrettssatsing ved å styrke finansieringen av norsk toppidrett. Det betyr å sikre det økonomiske fundament i tråd med idrettens mål, herunder styrke landslagsmodellen, de mindre ressurssterke idrettene og sikre nødvendig økonomi slik at toppidrettsutøvere har tid/råd til å trene på høyeste nivå. Bidra til at Olympiatoppens stipender kan økes til 250 000 kroner.*
- *Sikre finansiering av et nytt nasjonalt toppidrettssenter, slik at Norge har et moderne toppidrettssenter som er universelt utformet og tilrettelagt for alle utøvere. Det nye toppidrettssenteret blir viktig for å videreutvikle og være verdensledende på trening, kunnskapsutvikling, deling av beste praksis og systematisk samarbeid mellom toppidretten og FoU.*
- *Bidra til tilrettelagte studier for toppidrettsutøvere samtidig som det må legges til rette for bedre studiefinansiering gjennom Lånekassen.*